

9

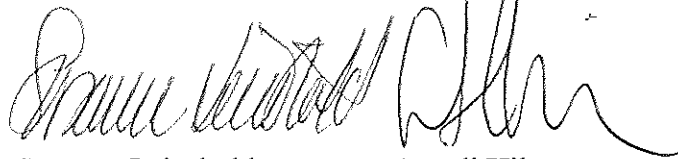
Handläggare
Anette Petersson
Telefon: 08-508 24 420

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Anmälan av tillsynsplan 2016 gällande tobak och folkölstillsyn

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner anmälan.

Susanne Leinsköld
Stadsdelsdirektör

Anneli Hilmersson
Avdelningschef

Bakgrund

Kommunen och polismyndigheten är tillsynsmyndigheter vad gäller tobak och folkölsförsäljning. Tillsynen sker i enlighet med alkohollagen och tobakslagen. Alkohollagen är en social skyddslagstiftning där omsorgen om unga är en av grunderna, åldersgränsen för folköl är 18 år. Åldersgränsen för tobak är 18 år (12§ TL¹). Näringsidkare är skyldiga att anmäla försäljning av folköl och tobak till kommunen. Man är även skyldig att bedriva egenkontroll över verksamheten samt att beskriva denna skriftligt i ett egenkontrollprogram. I tobakslagen finns mer regleringar kring försäljningen. Varje anmält försäljningsställe som säljer folköl och/ eller tobak ska få minst ett tillsynsbesök per år.

Vid tillsynsbesöket kontrolleras att anmälan om försäljning är gjord och ägarförhållanden stämmer, att marknadsföringen inte är påträngande samt att tobaksvarorna är korrekt märkta och att prissättningen inte är för hög eller för låg, att adekvat egenkontrollprogram finns och är känt av personalen med rutiner för ålderskontroll, dekalering, ensamarbete och risksituationer. I tillsynsarbetet ingår vidare att kontrollera samtliga tobaksvaror i försäljningslokalen och på lagret. Varorna ska vara skattade i

¹ Tobakslagen

Sverige. Om märkningen avviker från riktlinjerna är det ett tecken på skattebrott. Polisen har tillsynsansvar över åldersgränser vilket även kommunen har, men polisen har inte tillsynsansvar över märkningen och får inte opåkallat genomsöka butikslokal eller lager. Kommunens tjänstemän ska med andra ord notera avvikelser och därefter meddela polisen som då kan göra husrannsakan.

Ärendet

Varje år görs en tillsynsplan över det planerade tillsynsarbetet tillsammans med polisen, se bilaga

Den 1 maj 2014 infördes bestämmelser om kontrollköp i alkohollagen (2010:1622) och tobakslagen (1993:581). Syftet med kontrollköp är att kontrollera att den som lämnar ut dessa varor förvissas sig om att mottagaren har uppnått den ålder som lagen föreskriver, dvs. 18 år. Kontrollköp får genomföras i syfte att ge underlag för en dialog mellan kommunen och den som lämnar ut de aktuella varorna om skyldigheten att förvissa sig om att mottagaren har uppnått föreskriven ålder. Kommunen får endast anlita en person som har fyllt 18 år för att utföra kontrollköpen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att vidta administrativa åtgärder. Eventuellt planeras kontrollköp genomföras i Skärholmen.

Den 20 maj 2016 kom ändringar i tobakslagen.

De nya reglerna börjar gälla 20 maj 2016, men det är tillåtet att sälja paket enligt de gamla reglerna fram till 20 maj 2017. **Efter 20 maj 2017 är det förbjudet att sälja de gamla paketen.**

Ändringarna i tobakslagen:

- Hälsovarningar ersätter varningstexter.
- Det måste vara minst 20 cigaretter i ett paket.
- Ingrediensförteckning förbjuds på cigarettpaket.
- Tobakspaket får inte likna livsmedel eller kosmetiska produkter.
- På paketen får det inte hänvisas till smak, doft eller tillsatser (gäller inte snus).
- Det får inte antydast att en viss vara har miljöfördel.
- Karakteristisk smak (exempelvis mentol) förbjuds i cigaretter och rulltobak, fasas ut till 2020.

Hälsovarningar

Varningstexterna ändras till hälsovarningar. Det blir olika regler beroende på vilken vara det gäller. Kortfattat gäller följande:

Cigaretter, rulltobak och vattenpipstobak ska ha så kallade **kombinerade hälsovarningar** som består av varningstext och bild, både på framsidan och på baksidan av paketet. På den ena sidan ska

det även finnas **informationstext**: ”Tobaksrök innehåller 70 cancerframkallande ämnen”. På den andra sidan ska det finnas **allmän varning**: ”Rökning dödar”.

Övriga tobaksprodukter för rökning, exempelvis piptobak, cigariller och cigarrer, ska ha **hälsovarning** och **allmän varning**.

Rökfria tobaksvaror, exempelvis snus och tuggtobak, ska ha **hälsovarning** på de två största ytorna: ”Denna tobaksvara skadar hälsan och är beroendeframkallande”.

Örtprodukter för rökning, exempelvis rökmassa för vattenpipa utan tobak, ska ha **hälsovarning** på förpackningens framsida och baksida: ”Att röka denna produkt skadar din hälsa”.

E-cigaretter

Det finns förslag på en ny lag om e-cigaretter som föreslås träda i kraft 1 oktober 2016. I förslaget till den nya lagen finns bestämmelser om åldersgräns, hälsovarning, anmälningsskyldighet vid försäljning, tillsyn och straffansvar.

Bilagor

1. Tillsynsplan folköl och tobak 2016
2. Samverkansöverenskommelse mellan skärholmens stadsdelsförvaltning och polisen